

Stalino KELIU

LKP(b) KUPIŠKIO APSKRITIES KOMITETO IR
KUPIŠKIO APSKRITIES VYKDOMOJO KOMITETO ORGANASMina 3-ji metal 1948 m. balandžio 19 d. Kaina 20 kp
№ 30 (85)

Aktualiausi šio momento uždaviniai

Žemės ūkyje prasidėjo svarbiausias laikotarpis — pavasario laukų darbai. Pirmiausia tieki darbu valstiečiai jau išėjo pirmuosius hektarus. Dabartinio metu prieš kiekvieną valstietį stovi uždavinys — trumpiausiais terminais ir aukštame agrotechnikos lygyje sėją atlikti. Tokie pat atsakingi uždaviniai pavasario sėjos kampanijos metu stovi ir prieš kiekvieną partinį ir tarybinį darbuotoją MTS ir MANP. Įvykusiame LKP(b) Kupiškio Apskrities Komiteto II-jame plenumo diskusijose išstojusių komunistų buvo iškelti rimti trukumai MANP darbe. Svėdauose ir Subačiuje MAN punkte esantieji arkliai yra žemiau vidutinio lygio. Valstiečiai, sudariusieji su MAN punktais sutartis, laukia jų įvykdymo, bet jau dabar galima sakyti, kad sutarčių neįvykdys. Tai yra nusikaltimas punktų vedėjų, pastačiusių punktus į tokia padėtį ir tuo apgaunančius darbo valstietį.

Plenumas įpareigojo valsčių partines organizacijas visas tas klaidas MAN punktų darbe stengtis nedelsiant ištaisyti.

Tarybinė agrotechnika įrodė, kad ankščiau atlikta pavasario sėja duoda aukštesnį derlių. Todėl visų uždavinys siekti, kad sėja šiais metais praeitų trumpiausiais terminais. Kad tas užtvirtinti, reikalinga visa tai dar kartą išaiškinti valstiečiams ir atlikti pagalba. Organizuoti socia-

listines lenktynes greitesniam pavasario sėjos atlikimui tarp apylinkių ir atskirų valstiečių. Apskrityje dar yra nemažai valstiečių ūkių, neturinčių traukiamosios jėgos. Suprantama, kad pavasario sėjos savalaikis atlikimas bus sunkus. Čia reikalinga jiems ateiti į pagalbą. Apylinkėse organizuoti darbo valstiečių taktas jų žemei apdirbti. Didelis valsčių vadovų darbo minusas, kad jie dabar, kada laukuose vyksta sprendžiamas laikotarpis, nežino, kiek yra valstiečių, neturinčių arklų.

Partijos Apkomo plenumo išstojusių komunistų buvo kritikuotas blogas žemės ūkio kooperatinių draugijų pasiruošimas pavasario sėjai. Daugumas draugijų, kaip Šimonių, Skapiškio gyvuoja tik popiejuje. Paimta apdirbti žemę nesiruošiama pradėti. Apskrities gyvulininkystės — pienininkystės kooperacijos sąjunga gautas trąšas išdalina kas jų prašo, todėl daugumas pakliuva buožėms.

Visi tie trukumai iškelti plenumo pavasario sėjos pasiruošimo srityje rodo, kad valsčių partinės organizacijos ir Vykdomeji Komitetai turi nedelsiant tas klaidas ištaisyti. Reikalinga dėti visas pastangas, kad pavasario sėja būtų atlikta trumpiausiu laiku ir aukštame agrotechnikiniame lygyje. Siekti, kad nė vienos pėdos žemės neliktų apskrityje dirvonuoti.

Prasidėjo sėjos darbai

Atšilus orui, Aukštupėnų valsčiuje diena iš dienos vis daugėja valstiečių skaičius, pradedančių laukų darbus. Pirmieji į laukus išėjo Vėžio- nių apylinkės valstiečiai drg. Semėnas ir Jurėnas, ap- sėdami pirmuosius ha ankšti- nėmis bei kitokiomis kulturo- mis. Nuo vėžio niečių neatsi-

lika ir Gyvakarų apylinkė. Šios apylinkės valstietis drg. Kukulas jau pasodino 250 kg ankstyvųjų bulvių. Valstietis drg. Matekonis pasėjo 300 kg avižų ir valstietis drg. Žeko- nis pasėjo 400 kg avižų, 100 kg žirnių ir 150 kg miežių.

M. Janulis

Arimo darbai kolektyviniame ūkyje

Viešintų valsčiaus kolekty- viniame ūkyje prasidėjo pava- sario arimo darbai. Didelę pa- galbą čia rodo Kupiškio MTS traktorius, vadovaujamas drg.

Janulio, kuris jau suarė 7 ha žemės.

Per 3 dienas dirbant 4-mis poromis arklų, suarta dar 9 hektarai žemės.

J. Gaigalas

LKP(b) Kupiškio Apskrities Komiteto II-sis plenumas

Balandžio 16 d. LKP(b) Kupiškio Apskrities Komite- to patalpose įvyko LKP(b) AK II-sis plenumas. Plenumo pranešimą padarė Kupiškio Apskrities Vykdomojo Komite- to pirmininkas drg. Bende- raitis. Pranešime drg. Ben- doraitis nušvietė tuos lai- mėjimus, kurie buvo pasiekti apskrityje visose gyvenimo srityse ir plačiau apsislojo ties tais uždaviniais, kurie dabartiniu metu stovi prieš kiekvieną partijos narį. Pra- nešėjas atžymėjo, kad ap- skrityje valstiečiai ypač in- teresuojasi kolektyvinių ūkių gyvenimu, bet valsčių Vykdomeji Komitetai ir parti- nės organizacijos neorgani- zuoja aktyvo visą tai išaiš- kinti ir nekovoja prieš buo- žinį kolektyvinių ūkių šmei- žimą. Kai kuriuos trukumus išskėlė ir Žemės ūkio sky- riaus bei žemės ūkio koope- racijos darbe pavasario sėjos pasiruošimo kampanijoje. Po pranešimo, prasidėjo diskusi- jos. Išstojęs Partijos Apko- me instruktorius drg. Bur- chanovas pažymėjo, kad Ap- skrities Žemės ūkio sky- rius nevadovauja žemės ūkio kooperacijai, todėl visuose valsčiuose draugijos dirba blogai. Pasiruošimas pava- sario sėjai blogas. Daugumas draugijų neturi sėklų žemei apdirbti. MANP nėra jokios tvarkos. Punktų vedėjais dir- ba žmonės, kuriems punktų reikalai visiškai nerūpi. Iš- stojęs LKP(b) Viešintų VK sekretorius drg. Ivanilovas pažymėjo, kad buožės naiki- na gyvūnus, o tam, kad bū- tų įvykdytas penkmetinis planas gyvulininkystės pakė- limo srityje, reikalinga imtis priemonių ją plėsti. Skatinti

valstiečius auginti prieauglį. Savo išstojime LLKJS AK sekretorius drg. Barbašinas pažymėjo, kad apskrities komjaunimo organizacija vi- somis priemonėmis prisideda prie savalaikio pavasario sė- jos pravedimo. Organizuo- jamos komjaunuolių brigados kolektyvinių ūkių šefavimui bei organizuota pagalba netur- tingiems valstiečiams žemei ap- dirbti. LKP(b) Subačiaus Val- komo sekretorius drg. Jano- nis pažymėjo, kad dėl pavasario sėjos pravedimo aukštame agrotechnikiniame lygyje vals- čiaus partinė organizacija nuveikė nemažą darbą. Apy- linkėse aktyvas pravedė pla- tų masinį — aiškinamąjį dar- bą. Valstiečiai — pirmūnai jau pradėjo pirmuosius pava- sario laukų darbus. Drg. Jano- nis nusiskundė, kad valsčiu- je esančios žemės ūkio koope- ratinės draugijos neįaučia jo- kio vadovavimo iš apskrities žemės ūkio kooperacijos, to- dėl jų darbo nematyti.

Išstojęs LKP(b) AK Kad- rū skyriaus vedėjas pavaduo- tojas drg. Burcevas pažymė- jo, kad dabartiniu metu yra svarbiausias pavasario sėjos pravedimo klausimas, bet da- lis valsčių vadovų šiai svar- biai ūkinei kampanijai pakan- kamai nepasiruošė. Dauge- lė vietų sėkla neišdalinta, žemės ūkio įrankiai neatre- montuoti. Dideli kiekiai fon- dinės žemės stovi neišdalinti ir net valsčiai jos tikros iš- kaitos nežino. MANP pava- sario laukų darbus sutinka visiškai nepasiruošęs. Arkli- ai dėl blogo maitinimo yra silp- ni. Daugumas istaigų vadovų pratę dejuoti, kad truksta kad- rų, o neaugina jaunų kad- rų, nemoko jų. Drg. Burce-

vas siūlė valsčių partinėms organizacijoms įsijungti į soclenktynes dėl kuo grei- tesnio pavasario sėjos atli- kimo. LKP(b) Apkomo sekre- torius agitacijos propagandos reikalams drg. Šutinas pažy- mėjo, kad Apskrities Žemės ūkio skyrius nekontroliuoja agronomų darbo valsčiuose, todėl į apylinkes agronomai išvyksta retai, valstiečiai ne- gali naudotis agronomo pata- rimais. Drg. Šutinas siūlė plačiau propaguoti apylinkėse agronominį mokslą, tankiau daryti valstiečių susirinkim- mus, kuriuose agronomai iš- stotų su paskaitomis.

Išstojęs LKP(b) Apskrities K-to sekretorius drg. Grigė- nas partinėms organizacijoms siūlė tvirtai laikytis partijos linijos kaime, griežtai kovo- ti prieš buožinį sabotazą. Drg. Grigėnas pažymėjo, kad, da- rant žemės reformą, padaryta rimtų klaidų, paliekant buo- žėms geriausią žemę, o nau- jakuriams, dėl valsčių Vykd. K-tų apsileidimo, neįteikti aktai apie amžiną žemės nau- dojamą.

Šiais metais žemės ūkio ko- operacija vėl kartoja pernykš- tes klaidas, išdalindama trą- šas buožėms. Ypač reikalinga sustiprinti kolektyvinių ūkių organizavimą apskrityje. Parti- nės organizacijos per mažai aiškino darbą valstiečiams apie kolektyvinius ūkius, nepadeda valstiečiams susiburti į kolek- tyvinius ūkius.

Pasibaigus išstojimams, ple- numas priėmė platų nutarimą, įpareigojantį partines orga- nizacijas visas iškeitas klai- das ištaisyti.

D. Šaraitis

Pirmieji pareiškimai

Į Gelažių valsčiaus Tiltaga- lių apylinkės darbo valstiečių susirinkimą susirinko Tiltaga- lių ir Žiliškių kaime valstie- čiai, kuriame plačiai buvo iš- nagrinėtos LTSR Ministrų Ta- rybos ir LKP(b) CK nutari- mas dėl kolektyvinių ūkių or- ganizavimo.

Gelažių valsčiaus partinis or- ganizatorius drg. Jurčenko su- pažindino susirinkusius su tais laimėjimais, kuriuos pasiekė pirmieji Tarybų Lietuvos ko- kolektyviniai ūkiai.

Susirinkimo metu kolektyvi- nio ūkio organizavimui pada- vė pareiškimus 14 valstiečių.

Jų tarpe 3 demobilizuoti iš Tarybinės Armijos kariai ir 5 naujakuriai.

Numatyta kolektyviniame ūkiui vieta yra prie klubo — skaityklos, mokyklos ir kal- vės, prie vieškelio Kupiškis— Panevėžys ir ežero. Susirin- kimas kolektyvinio ūkio pir- mininku numatė Apskrities Tarybos deputatą Žekonį Po- vilą. Susirinkimo dalyviai iš- siskirstė su viltimi sekančia- me susirinkime išrinkti kolek- tyvinio ūkio valdybą ir pada- ryti pradžią pirmajam kolek- tyviniame ūkiui Gelažių vals- čiuje.

D. Šaltinis

Komjaunuoliai šefuoja kolektyvinį ūkį

Viešintų valsčiaus komjau- nimo organizacija, vadovauja- ma LLKJS VK sekretoriaus drg. Dorondovo, ėmėsi gražios iniciatyvos: ji šefuoja kolek- tyvinį ūkį „Raudonoji Vėliava“.

Dalis šios organizacijos komjaunuolių jau dabar iš- vyksta į kolektyvinį ūkį pa- dėti kolektyvininkams pava- sario darbuose.

J. Kraščionas

Šimoničiai nori stoti į kolektyvinius ūkius

Šimonių valsčiaus partinis, tarybinis ir komjaunimo ak- tyvas veda sustiprintą darbą kaime, ryšium su LTSR Minist- rū Tarybos ir LKP(b) Centro Komiteto nutarimu dėl kolek- tyvinių ūkių organizavimo respublikoje.

Kaip šio darbo rezultatas, valsčiuje jau 25 priešakiniai darbo valstiečiai padavė pa- reiškimus stoti į kolektyvi- nius ūkius.

J. Jankaitis

Rūpinamasi fondine žeme

Prasidedančiai pavasario sė- jai Subačiaus valsčiuje gerai pasiruošta. Fondinė žemė, kurios valsčiuje buvo nemažas kiekis, baigiama išdalinti lai- kinam naudojimuisi biednio- kams valstiečiams, žemės ūkio kooperacijai ir t.t. Fon- dinės žemės apdirbimui ypa- tingą dėmesį skiria Subačiaus Valsč. Vykd. K-to Žemės ūkio skyriaus vedėjas drg. Šulcas. Šiuo reikalu drg.

Šulcas dažnai išvyksta į apy- linkes pasikalbėti su valstie- čiais. Fondinei žemei apsėti valsčiuje sudarytas didelis sėklų fondas išdalinamas vals- tiečiams. Visiems valstiečiams pilnumoje įteikti ankštinių bei grūdinių kultūrų sėjos plano lapeliai. Nekuriuose Subačiaus apylinkėse jau masiniai prasi- dėjo pavasario sėjos darbai.

M. Majonis

Pasibaigė apylinkių Vykdųjų Komitetų pirmininkų seminaras

Sutinkamai su LTSR Ministrų Tarybos duetu nurodymu, š. m. kovo mėn. 26 d. prie Kupiškio Apskrities Vykd. K-to buvo organizuotas apylinkių Vykdųjų Komitetų pirmininkams platus seminaras. Numatyta programa buvo baigta š. m. balandžio mėn. 13 d.

Per tą laiką seminaro klausytojai turėjo galimybės susipažinti su bolševikų partijos kovinguoju keliu, o taip pat parodyta kokių mūsų partija vaidmenį vaidina šių dienų gyvenime. Partijos istoriją dėstė atsakingi LKP(b) Apskrities K-to darbuotojai: LKP(b) AK I-sis sekretorius drg. Grigėnas, sekretorius propagandos ir agitacijos reikalams drg. Šutinas, Partinio kabineto vedėjas drg. Kralikas ir kt.

Aplė tarybinę statybą pamokas pravedė atsakingi Apskrities Vykd. K-to darbuotojai, kaip Apskrt. Vykd. K-to pirmininkas drg. Bendoraitis, jo pavaduotojas drg. Stanulius ir kit. Kitomis temomis, kaip finansų, kultūros — švietimo,

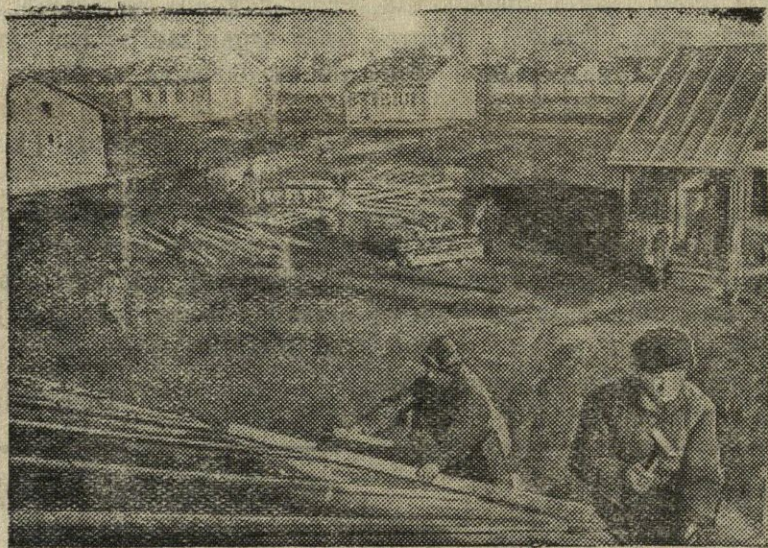
sveikatos apsaugos, tarybinių įstatymų ir jų vykdymo klausimais. Su apylinkių Vykd. K-tų pirmininkais užsiliminėjo atitinkamų sričių atsakingi darbuotojai.

Didelė dauguma seminaro klausytojų gana rimtai atsiėmė į jiems skaitomas paskaitas. Drg. drg. Gurinavičius, Skrebė ir visa eilė kitų tvarkingai per pamokas vedė užrašus ir neblogai suprato jiems dėstomą medžiagą.

Pasibaigus seminarui, š. m. balandžio mėn. 13 d. Partikabineto patalpose su apylinkių Vykd. K-tų pirmininkais platus pasitarimą turėjo LKP(b) Apskrities K-to sekretorius drg. Grigėnas ir Apskrities Vykd. K-to pirmininkas drg. Bendoraitis. Pasitarimo eigoje buvo duoti konkretūs nurodymai ir jų praktiniame darbe.

Po pasitarimo, seminaro dalyviai išsiskirstė į savo darbo vietas tęsti tolimesnį socialistinę statybos darbą kaime. Seminaras pradėjo organizuoti ir aukštame politiniame lygyje.

Š. Uosis

Odesoje masiniai statomi namai banginių gaudytojams

Agronomo patarimai

Pažinkime mineralines trąšas

Ag. A. VALIKONIS

Kultūriniai augalai reikalauja fosforo rūgšties, kalio, azoto ir šiek tiek mažiau kalkinių elementų. Šių elementų dirvožemį įnešame su natūralinėmis ir mineralinėmis trąšomis. Ūky pagaminamos natūralinės trąšos yra skaitoma pagrindinė trąša, nes joje yra visi elementai, kurių tik augalas reikalauja. Įvairiai kombinuojant natūralines ir mineralines trąšas yra gaunami dideli derliai. Butina prie jų pritaikyti agrotechnines priemones. Šias priemones taikant Tarybų Sąjungoj buvo gauti rekordiniai derliai, kai pav., iš 1 ha cukrinių runkelių 1.500 cnt. ir bulvių daugiau, kaip 1.200 cnt.

Mėšlos

Mėšle yra visi augalams būtini elementai, sudėtinga ir pilna trąša. Skystose gyvulių išmatose daugiausia yra azoto ir kalio, o kitose išmatose fosforo. Šių visų elementų santykis mėšle yra nevienodas.

Tai priklauso nuo gyvulio, pašaro ir kraiko. Tręšiant dirvas mėšlu reikalinga, kad gyvuliams vartojamas kraikas daug sugertų skysčių bei dujų, būtų turtingas maisto medžiagomis ir greit pūtų. Pas mus daugiausia yra vartojamas šiaudų kraikas. Taip pat geras gyvuliams kraikas yra ir medžių lapai ir durpės, nes ju nemažai sugeria drėgmės ir greit puva. Kai kas dar vartoja puvenas (palavinas), kurios taip pat nemažai drėgmės sugeria, bet dėl jose esamų smalingų medžiagų labai lėtai mėšle ir dirvoje puva.

Gyvuliai, laikomi tvarte 22 d., mėšlo duoda: suaugęs raguočiai apie 10 to, arklys — 7 to, kiaulė — 2 to ir avis 0,1 to mėšlo.

Geriausias mėšlo laikymas yra gillame tvarte. Kad skystosios gyvulių atmatos veltui nenueitų, reikia iškasti prie tvarto srutoms nubėgti duobė.

Geriausią mėšlą vežti iš tvartų ūkanotomis dienomis, nes dujoms (azotui) garuojant, susitikusios su smulkiais vandens lašelėmis nukrenta į dirvą ir susigeria. Tuo būdu azotas neišgaruoja į orą, bet patenka į dirvą. Mėšlą išvežus, tuojau jis reikia iškratyti ir aparti. Tą pačią dieną mėšlą užarti nepaspėjus, jokių būdų nepalikti didesnėse krūvelėse, bet reikia iškratyti. Mėšlas, paliktas didesnėse krūvelėse, jei po jomis dirva bus per daug pertvėsta, toje vietoje sudarys šarūkupustus. Be to, didesnėse mėšlo krūvelėse, ilgiau stovint, atsiranda taip vadinamos anaerobinės bakterijos, kurios eikvoja deguonį. Lengvesniuose dirvožemiuose mėšlas apariamas giliau, sunkesniuose — sekiau.

Srutos

Srutos yra greit veikianti azotinė ir kalio trąša. Srutos tinka papildomam daržovių, šakniavaisių ir žaliųjų tręsimui. Kokias nors kultūras laistant, reikalinga srutos atmiesti 2-3 dalis vandens, kad augalo nenudegintų. Geriausią srutomis laistyti, kai yra ūkanota diena ar truputį lynoja, nes tada dingsta azotas.

Durpės

Durpės tinka netik gyvuliams kraikti, bet taip pat tinka ir dirvoms tręsti. Geresnė durpė yra žemutinių (balų) urpynų. Aukštutinių durpynų durpės turi rūgščią reakciją ir jas reikėtų neutralizuoti šarminėmis medžiagomis. Durpėse yra nemažas proc.

azoto ir durpėms dirvoms azoto neduodama. Durpėmis tręsti geriau tinka lengvesnės dirvas, nes jose yra daug nepuvusių medžiagų, kurios greičiau supūva. Sunkesnės dirvas irgi tinka durpėmis tręsti, tik kad jos daugiau būtų perpuvusios.

Išviečių mėšlas

Visų vertingiausia trąša yra išviečių mėšlas. Jis turi 1,5 karto daugiau azoto, negu gyvulių mėšlas. Čia azotas augalams yra prieinamoje formoje ir gerai augalų išnaudojamas. Išviečių mėšle taip pat yra didesnė kiekiai fosforo ir kalio, negu gyvulių mėšle. Išviečių mėšlą labai gerai tinka maišyti su durpėmis, kurios sugeria azotą ir neleidžia išgaruoti į orą.

Paukščių mėšlas

Paukščių mėšlas taip pat turi daugiau maisto medžiagų negu gyvulių mėšlas. Paukščių mėšle maisto medžiagos yra prieinamoje formoje ir greit veikia. Jei paukščių mėšlas yra kietoj formoj, galima jį apie parą kokiame nors inde pamirkyti ir su tuo skiedalu laistyti šakniavaisius ar daržoves. Patirta, kad vienas cnt. paukščių mėšlo, padidina cukr. runkelių derlių iki 22 cnt.

Pelenai

Pelenuose daugiau yra kalio negu fosforo. Be šių abiejų elementų, dar šiek tiek turi ir kalcio. Pelenai galima duoti įvairiems dirvožemiams ir įvairiems kultūrinams. Išbėrus pelenus į dirvą, būtina reikalinga sumaišyti su žemėmis, nes viršuje būdami gadinama dirvos struktūra ir mažina mikroorganizmų veikimą. (B. d.)

Į pagalbą studijuojantiems VKP(b) istoriją

Iš socializmo į komunizmą

Dar VIII - tame ypatingame Tarybų suvažiavime pranešime apie TSRS Konstitucijos projektą drg. Stalinas pareiškė: „Mūsų tarybinė visuomenė atsiėmė to, kad ji jau pagrindinai įgyvendino socializmą, sudarė socialistinę santvarką, t. y. įgyvendino tą, kas pas marksistus kitaip vadinasi pirmąja arba žemiausiąja komunizmo fazę.“

Šitos istorinės pergalės pagrindu Tarybų Sąjunga įžengė į naują savo išsivystymo epochą, į komunistinės visuomenės statybos epochą. Bet Tėvynės karas mums laikinai sutrukdė išpildyti tą istorinį uždavinį. Laikė keturių metų su neįtikimu didvyriškumu Tarybų Sąjungos dir-

bantieji gynė socializmo užkariavimus. Tarybinė liaudis atliko sau pavyzdžio neturintį žygius savo tėvynės gynimo reikale. Tėvynės kare nugalėjo tarybinė visuomeninė santvarka, tarybinė valstybinė santvarka, tarybinės ginkluotosios jėgos.

Iškovoję pergalę, Tarybų Sąjungos dirbantieji draugiškai ėmėsi šalies liaudies ūkio atstatymo. Liaudies kūrybinis darbas nušviestas genialiu stalininiu numatymu.

Komunizmo statybos klausimas mūsų šalyje yra praktinis dalykas.

Taip mūsų Lietuvos tarybinėje respublikoje priešakinių žmonių svajonės virsta tikrove.

Socializmas ir komunizmas

— tai dvi pavienės ir tos pačios visuomeniniai-ekonominės formacijos. Tarpe jų skirtumas tik ekonominio subrendimo laipsnyje. Perėjimas nuo socializmo į komunizmą vyksta be visuomeninių perversmų, kas neišvengiama pereinant nuo kapitalizmo į komunizmą.

Komunizmas yra aukščiausias laipsnis žmogiškosios visuomenės išsivystymo. Su perėjimu į komunizmą, kaip kalbėjo Engelsas, prasideda ištisa žmonijos istorija, nes visuomenė išsivaduoja nuo tokių santykių tarp žmonių, kurie juos statė į klasinių priešų, eksploatatorių ir eksploatuojamųjų padėtį.

Komunizme pilnumoje atlieka socializmo užkariavimų pagrindu visuomeninė gamybos priemonių ir įrankių nuosavybė, darbo bendrumas. Dar 1947 metais drg. Stalinas taip charakterizavo komunistinę visuomenę, kada ji įsitvirtins tarptautiniu

mastu: „Jeigu trumpiau duoti komunistinės visuomenės anatomiją, tai ji bus tokia visuomenė:

a) kur nebus dalinės nuosavybės gamybos priemonės, o bus nuosavybė visuomeninė, kolektyvinė.

b) kur nebus klasių ir valstybinės valdžios, o bus industrijos ir žemės ūkio darbo megėjai, besivaldą ekonomiškai kaip laisva dirbančiųjų asociacija.

c) kur liaudies ūkis, organizuotas pagal planą, bazuosis ant aukščiausios technikos, kaip žemės ūkio srities.

d) kur nebus tarpiškumo tarp miesto ir kaimo, tarp industrijos ir žemės ūkio.

e) kur produktai pasiskirstys pagal senųjų prancūzų komunistų principą: „Iš kiekvieno pagal gabumus, kiekvienam pagal jo poreikavimą“.

f) kur asmenybė, laisva nuo rūpesčių apie duonos kasnį ir nepriklausoma „pasaulio stip-

riųjų“, taps tikrumoje laisva.

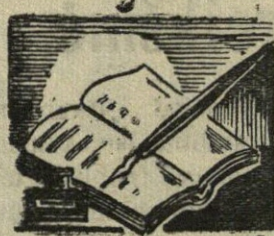
„Visos buržuazinės ir smulkiaburžuazinės nuomonės apie komunizmą, kaip viešpatavimą sutelktinio suliginimo, kur visus aprengia vienokiais drabužiais ir t.t. — tai kvailios pasakos, neapykanta ir priešiškas komunizmo šmeištai. Bet marksistai negali būti atsakingi už buržuazinių rašytojų neapykantą ir kvailumą“ (Stalinas).

Aukštas visuomenės gyvenimo lygis, visapusiškos technikos išsivystymas, automatizacija ir mechanizacija visų gamybos procesų, darbo laiko gamyboje sutrumpinimas iki minimumo — visa tai palengvina kiekvienam komunistinės visuomenės piliečiui laisvai vydyti savo žinojimą, talentus, palinkimus.

Kas būtina dėl įgyvendinimo šito aukšto visuomeninio idealo?

(Bus daugiau)

LITERATŪRINIS PUSLAPIS

Jaunųjų kūryba

A. Bartulis

EILĖRAŠČIAI APIE PAVASARĮ

S Ė J A

Žemėj žalias pavasaris skleidžiasi,
Ant dirvonų juoduoja vėl vagos —
O valstietis sušilęs, sukaitęs,
Baigė art ir įsmeigė noragą.

Miškas. Laukas... Tėvynės berželiai
Skleidžia kvapą malonų ir švelnų.
Čia mes nešėm baudžiauninko dalį, —
Šiandien traukiam tarybinę dainą.

Juodą žemę valstietis akėja.
Šiandien beria geltonus jis grūdus.
Vykdo sparčiai pavasario sėją,
O darželyje skleidžiasi rutos...

Nebeslėgs vargo pirštai tėvynės.
Jau pavasaris eina palaukėm.
Supsis vėjų rugių gelsvos vilnys,
Murguliuos saulėj žydintis laukas.

LAISVOJI MANO TĖVYNĖ

Lyg žalias akšomas žaliuoja rugiai,
Liuliuoja vėjeliui paputus.
Kai Lietuvą draskė rudieji vilkai,
Jai plėšėsi širdis nuliadus.

Prabėgo siaubingi kankinimų metai,
Išbėgo įtužę vilkai.
Po gimtąjį kraštą tik džiaugsmą matai,
Žaliuoja apsėti laukai...

Vėl žydi palaukėm geltonos purienos.
Dabina sesutės geltonas kasas.
Čia mūsų laukai. Mūsų raumenys — plienas!
Į darbą mus Stalinas ves!

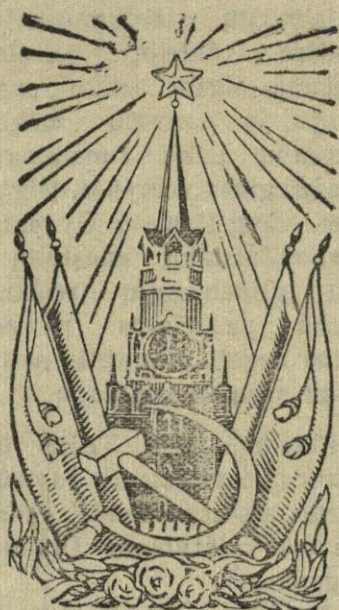
GIMTASIS SODŽIUS

Kalnai, miškeliai ir kloniai,
Sruvenanti Viešinta ir Lėvuo
Jau pabudote žiemos nakty miegoję
Ir atgijot saulės spinduliuos.

Dar viturėliams nepragydus
Jau virsta vagos gilios, plačios.
Naujakurys savo nuoširdžiu darbu
Sugriautą savo tėviškę atstato.

Jau kelia galvą mažas želmenėlis.
Kutena vėjas jam galvelę.
Tai jis, žiemos vargus pakėlęs,
Į saulę galvą kelia.

Čia darbo žmonės kentė skurdą, vargą.
Atėjo laikas — viskas dėl savęs.
Dabar mes čia darbais įrašom savo vardą,
Ir jo nėkokie metai neišneš!

Gauta naujų knygų

Kupiškio valstybinėje knygine gauta papildomai naujos politinės bei grožinės literatūros: Katajevo „Baltuoja būrė vienišoji“, Plauto „Dvyniai“ Ivanovo „Partizanų apysakos“. Tik skaitydami mes išmoksime pažinti savo plačiąją tėvynę ir įgytas žinias perduoti liaudies masėms.

M. Stonkus

J. Žekaitis

MES IR GYVENIMAS

Kiek daug čia mes praliejom karšto prakaito
Pas dvarponius, pas buožes vargdami...
Tai kas gi mums juodąsias dienas pakeitė
Gyvenimu, žygiuojančiu pirmyn —

Mes patys, perėję kančias, kalėjimus,
Išlaužę grotas plieno muskulais.
Tai mes fašizmą kovoje nudėjome
Ir pasiryžom nebebut vergais!

O toks gražus tas naujasai gyvenimas
Laisvoje neapbrėpiamoj šaly...
Čia mūsų miestai, vandenys ir žemė
Ir priešaky didžiulė ateitis...

Tegu, dar neužgijo žaizdos gilišios —
Jas pamažu užgydys darbas ir daina.
Mes viesulu gyvenimui pakilome,
Kai saulė patekėjo rytuose.

Ne! Mes neatiduosim to gyvenimo:
Tegu nežaidžia Čerčilis ugnim.
Pamilę laisvę, darbą, dainą, žemę,
Mokėsime gyvenimą apgint.

Jaunųjų literatų būrelis susirinkimas

Š. m. balandžio mėn. 11 d. „Stalino Keliu“ redakcijoje įvyko jaunųjų literatų būrelis prie „Stalino Keliu“ redakcijos narių susirinkimas.

Susirinkime to būrelis narys Kupiškio gimnazijos mokytojas drg. Juozas Vaitiekūnas skaitė išsamų referatą tema „Vytauto Montvilos gyvenimas ir kūryba“. Prelegentas plačiai palietė poeto revoliucionieriaus gyvenimą, jo veiklą ir kūrybą. Buvo smulkiai išgildinti atskiri poeto Vytauto Montvilos kūrybos etapai ir jo charakteringieji kūriniai.

Toliau buvo nagrinėjama Kupiškio, Subačiaus ir Svėdasų gimnazijų bei Skapiškio progimnazijos moksleivių literatų kūryba. Pirmiausiai savo kūrybos eilėraščius skaitė Kupiškio gimnazijos literatas drg. Jonas Matulionis.

Susirinkimas drg. Matulionui padarė visą eilę priekaištų dėl kai kurių jo kūrybos netikslumų. Autorius dažnai prasilenkia su gyvenimo tikrove, truksta realizmo, eilėraščiai politiniai neišlaikyti. Tačiau šiaip drg. Matulionis turi literatūrinių gabumų. Du jo eilėraščiai („Poetai Salomėjai“ ir „Žemaitė“) rekomenduoti spausdinti „Stalino Keliu“.

Toliau būrelis pirmininkas drg. Jankauskas paskaitė pluoštą drg. drg. Kubiliūtės, Sarokaitės, Šašytės, Vyšniausko, Žebrytės (Subačiaus gimnazija), Vanago ir Za-

riankino (Svėdasų gimnazija), Balčiūnaitės ir Leono (Skapiškio progimnazija) kūrybos.

Iš minėtos kūrybos „Stalino Keliu“ spausdinti atrinkti tik drg. Šašytės eilėraščiai „Moteris partizanė“, ir „Mūsų žemė“, drg. Vyšniausko eilėraščiai „Prisiminimas“ ir „Tėvynei“ ir drg. Zariankino eilėrašties „Jaunasis literatas“. Šie moksleiviai atsiekė geresnių rezultatų savo kūryboje. Jų kūryboje idėjiškumo užtenka. Tačiau, greičiausiai, šlubuoja ritmas, rimas ir, bendrai, formos atžvilgiu, jų kūryba dar silpnoka.

Drg. drg. Kubiliūtės, Sarokaitės, Žebrytės, Vanago, Balčiūnaitės ir Leono kūryba spausdinti dar visai persilpna. Eilėraščiai beveik visumoje apolitiški ir beidėjiniai. Ypač ryškiai jaučiamas kažkoks pesimizmas, kuris tarybinei poezijai yra visai svetimas.

Susirinkimas nurodė moksleiviams-literatams daugiau dėmesio kreipti į prozą, kuria, kaip atrodo, beveik niekas iš moksleivių rašyti nebando. Kūrybą reikalinga geriau apdirbti. Daugiau mokytis literatūros teorijos ir studijuoti Lenino, Gorkio, Fadiejevo ir kit. knygų apie literatūrą. Taip pat susirinkimas patarė apskrities viduriniųjų mokyklų literatams daugiau skaityti tarybinės grožinės literatūros, tiek prozos, tiek poezijos žanruose.

Susirinkimas taip pat atžymėjo perblogą apskrities viduriniųjų mokyklų direktorių rūpinimąsi moksleiviais-literatais. Jeigu, pagal pastutinius duomenis, apskrities vidurinėse mokyklose yra 215 literatų, tai į redakcijos prašymą pasiųsti literatūros kūrybą, ji tebuvo prisiųsta tik nuo 10 moksleivių-literatų. Daugumoje literatų būrelis miega. Kupiškio suaugusiųjų progimnazijoje (direkt. drg. Vaitiekienė) ir Kupiškio valsčiaus, Noriūnų kaimo valstiečių jaunimo progimnazijoje literatūros būrelių visai nėra. Viešintų progimnazijos direktorius Didžiulis visai nesiteikė prisiųsti savo progimnazijos literatų kūrybos.

Darbo su moksleiviais-literatais pagerinimui būrelis valdyba imsis konkrečių priemonių.

Susirinkimas taip pat aptarė literatūros ir muzikos vakaro rengimo klausimą. Buvo vieningai nutarta š. m. gegužės mėnesį suorganizuoti pirmąjį literatūros ir muzikos vakarą, prie šio darbo pritraukiant geriausius apskrities menines jėgas.

Buvo nutarta išleisti literatūrinį - kultūrinį priedą prie laikraščio „Stalino Keliu“. Įsrinktas priedo pavadinimas. Jis eis du kartus į mėnesį. Susirinkimas priedo redagavimą pavedė būrelis pirmininkui.

J. Vasarinis

Sienlaikraščių parodoje

Apskrities švietimo skyriaus ir Komjaunimo Apkomio iniciatyva Kupiškio gimnazijos patalpose buvo suorganizuota mokyklų sienlaikraščių paroda. Parodoje buvo išstatyta 98 mokyklų sienlaikraščiai.

Iš parodoje išstatytų sienlaikraščių matyti, kad daugiausia dėmesio į sienlaikraščius kreipiama Šimonių progimnazijoje. Viena iš geriausių parodoje išstatytų sienlaikraščių matome šios progimnazijos I-sios klasės sienlaikraštį „Šviesusis Kelias“. Jame mes matome, kaip klasė ruošiasi Gegužės Pirmosios sutikimui, straipsnelis iš klasės gyvenimo. Kitame straipsnelyje matome, kaip klasė ruošiasi artėjantiems egzaminams. Sienlaikraštyje plačiai atsispindi klasės gyvenimas. Taip pat geras savo turiniu ir išvaizda ir II-sios klasės sienlaikraštis „Antrojų Mostai“. Sienlaikraštyje matome, kuo mokiniai gyvena dabartiniu metu. Čia išstojama su kritika ir kritikuojami atsilikėliai. Pavyzdys kitiems yra ir IV kl. sienlaikraštis „Kibirkštis“.

Plačiai nušviečia savo klasės gyvenimą ir Kupiškio gimnazijos II-a klasės sienlaikraštis „Mūsų Žodis“. Čia mes randame ir garbės lentą, kurioje iškeltos geriausios klasės mokinės, kaip Kavoliūnaitė, Dambrauskaitė, Malinauskaitė. Iš Kupiškio gimnazijos V-e klasės sienlaikraščio „Nauja Vaga“ galima gerai matyti tie rūpesčiai, kurie slegia klasės auklėtinius. Dabar verta palinkėti Kupiškio gimnazijos I-a klasei savo sienlaikraštyje

„Pirmieji Metai“ ir toliau taip plačiai pasakoti apie klasės gyvenimą.

Tačiau, greta gerų sienlaikraščių, parodoje matome tu, kurie yra daromi iš pareigos. Tai tas daugumoje galima pastebėti Svėdasų gimnazijoje. Štai III klasės sienlaikraštis „Liepsnos“. Tai paskubomis parašytas, kurio turinys nieko bendra su klase neturi, lapelis. Ir visas sienlaikraštis! Arba I-b kl. sienlaikraštis „Aušra“. Jame taip pat lapas apie Tarybinę Armiją. Ar tai yra sienlaikraštis? Jokiu būdu ne. Iš pavadinimo VII klasės sienlaikraščio „Pažangusis Moksleivis“ manoma tikrai pamatyti sienlaikraštyje jį tokį, bet veltui. Be iškarpu ir pagražinimų, čia daugiau nieko nėra. Ar tik tiek išmoko VII klasės moksleiviai, kad negali padarais sienlaikraščio išleisti?

Subačiaus gimnazijos III-sios ir V-tos klasės sienlaikraštis „Žvaigždutė“ rašo kas tik pakliuvo, o klasės gyvenimas visai užmirštas.

Kupiškio gimnazijos II-b klasės auklėtoja drg. Butkytė skaito lietuvių kalbą tokia neturtinga, kad neranda sienlaikraščiai lietuviško pavadinimo ir jis pavadintas lotyniškai „Adasara“. Tai ne klasės sienlaikraštis, o keistų minčių baigimas daugtaškiais. Iš klasės gyvenimo čia nieko nėra.

Iš parodoje išstatytų sienlaikraščių matome, kad daugumos klasių auklėtojas reikalinga daugiau kreipti dėmesio sieninei spaudai, plačiau nušviesti klasės gyvenimą, kovoti jo skiltyse už mokslo lygio pakėlimą.

D. Triukas

Netikęs vadovas

Kiekvienas tarybinis įstai gos darbuotojas, o ypatingai vadovas, turi atkreipti rimtą dėmesį į gerą jai vadovavimą. Būlėje mūsų apskrt. įstai gu darbas pastatytas gerai, bet eilėje — dar labai blogai dėl įstai gos vadovų netinkamo darbo stiliaus.

Iš tokių vienas yra Skapiškio valsčiaus Vyk. K-tas. Dėl apsilėidusio vadovo kaltės čia yra gana daug trūkumų. Dar iki šiam laikui Skapiškio Valsčiaus Vykdomojo Komiteto pirmininkas drg. Rancevas nenori matyti, kad Vyk. K-te kabo seni plakatai nuo praėjusių rinkimų. Bendrai, pačios Vykdomojo K-to patalpos reikalingos remonto. Pats drg. Rancevas, nieko nesakęs, išvažiuoja į kaimus, o valstiečiai, atėję 10 val., turi laukti beveik iki vakaro, kol sulaukia drg. Rancevo. Be to, drg. Rancevas su atsilankusiais pas jį vals-

tiečiais elgiasi grubiai. Š. m. kovo 24 d. pas jį užėjus valstiečiui drg. Žiaugrai paklausti kur kreiptis, kad išstaisyti jam neteisingai palaugintą žemę, drg. Rancevas, nieko neatsakęs, jį išvarė. Pasitaiko taip, kad Valsč. Vyk. K-to pirmininkas iššaukia valstiečius į Vyk. K-tą, o nats išvyksta į kaimą. Valstiečiai, nesulaukę pirmininko, turi eiti namo ir ant rytojaus vėl iš naujo šaukiami. O kai jie ateina, drg. Rancevas, pirma viso, gerai juos išbara, kodėl jie neatėjo, kai buvo šaukti pirmą sykį.

Tokie faktai turi būti pasakutiniai. Drg. Rancevui reikalinga kuo greičiausiu laiku pakeisti savo darbo stilių. Reikalinga imtis energingiau vadovauti Valsč. Vyk. K-tui ir darbą sutvarkyti taip, kad šie faktai nebesikartotų.

J. Šalčius

Valstybinis draudimas ir jo reikšmė

Gamtos reiškinių ir nelaimingų atsitikimų sukelti sunaikinimai (gaisrai, audros, ledų kruša, šalnos, pasėlių iššalimas, gyvulių kritimas užkrečiamomis ligomis, dėl nelaimingų atsitikimų ir kit.) sudaro didelių nuostolių ūkiams, ilgam laikui paraližuoja jų normalų veikimą. Trumpu laiku sunaikinamos medžiaginės vertybės, išgytos per daugelį metų. Gyventojai turi milžiniškų nuostolių dėl šių griaujamųjų reiškinių, kurių padarinius pavieniai ūkiai negali atstatyti, neturėdami specialių sutaupų.

Planingo viso TSRS ūkio tvarkymo priemonių žuvusiame turtui atstatyti fondai sudaromi per Valstybinio Draudimo organus.

Tarybinės Vyriausybės Konstitucija numato, kad TSR Sąjungos žinioje jos aukščiausių valdžios organų ir valstybės valdymo organų priklauso ir Valstybinio Draudimo organizacija. (TSRS Konstitucijos dalis 2, straipsnis 14) Tuo pabrėžiama, kad Valstybinis Draudimas mūsų liaudies ūkiui turi išskirtinai svarbią reikšmę.

Šiuo metu Tarybų Sąjungoje pagrindinė Valstybinio Draudimo forma yra privalomas anodėlinis draudimas. Jį taikoma su tikslu plačiai organizuoti socialistinės nuosavybės ir piliečių asmens interesų apsaugą. Plati to draudimo vykdymo forma sukuria reikalingus draudimo fondus gaivalinių nelaimių pasekme padarytos liaudies ūkiui žalos atlyginimui ir padeda nenutrakstamai vystyti gamybos procesui.

Privalomas anodėlinis draudimas yra viena svarbiausiųjų mūsų partijos ir vyriausybės priemonių visuomeninės bei socialistinės nuosavybės ir privatinės piliečių nuosavybės apsaugos reikale. Jis yra pašauktas atlyginti nuostolius, žuvus turtui nuo gaivalinių nelaimių ir finansuoti priemo-

nes kovai su gaisrais ir gyvulių kritimu.

Užtenka nurodyti, kad Valsstybinio Draudimo organai per 1947 m. mūsų apskrities piliečiams išmokėjo nuostolių atlyginimo už gaisrus 108 tūkstančius rublių; už gyvulių kritimą ir pasėlių sunaikinimą 96 tūkstančius rublių; iš viso apskrityje išmokėta 204 tūkstančiai rublių draudimo atlyginimo už žuvusį turtą nuo gamtos reiškinių ir gaivalinių nelaimių.

Iš to matyti, kad Valstybinis Draudimas yra pašauktas psaugoti valstiečių ir miestų ūkių asmeninę nuosavybę nuo gaisrų, gyvulių žuvimo, ledų, tvynių ir kitų gaivalinių nelaimių pasekmių ir atlyginti gaivalinių nelaimių padarytą materialinę žalą, teikdamas nukentėjusiems ūkiams piniginę paramą.

Valstybinis Draudimas netik teikia materialę paramą nukentėjusiems ūkiams, bet ir vykdo per atitinkamus organus dideles preventyvinės priemonės, išskirdamas tam reikalui stambias pinigų sumas. Taip kovai su gaisrais ir gyvulių kritimu profilaktinių priemonių įgyvendinimui, priešgaisrinių pastatų, veterinarijos gydyklų, ambulatorijų ir izoliatorių statybai ir kapitaliniam remontui, priešgaisriniam inventoriui, įrengimams, medikamentams ir kitoms priemonėms įsigyti — 1947 metais visoje respublikoje buvo atleista apie 6 milijonus rublių, o 1948 metais tie asignavimai sudaro 8 milijonus 790 tūkstančių rublių.

Kokiomis sumomis išmokama draudimo atlyginimas?

Žuvus pastatui nuo ugnies ir kitų gaivalinių nelaimių kaimo vietovėse, draudimo atlyginimas išmokamas pilnos trobesių vertės pagal draudimo įkainojimą, o miestuose, darbininkų apgyventose ir miesto pobūdžio vietovėse — pagal Komunalinio Ūkio Ministerijos organų įkainojimą.

Žuvus gyvuliams, draudimo

atlyginimas pagal privalomą anodėlinį draudimą išmokamas šiomis normomis (rubliais už vieną gyvulį) už arklius nuo 1 iki 2 metų — 250 Rb, už arklius nuo 2 iki 18 metų 500 Rb, už arklius senesnius kaip 18 metų 250 Rb, už stambesnius raguočius galvijus nuo 6 mėn. iki 1 mt. — 250 Rb, už senesnius raguočius, kaip 1 metų — 500 Rb, už avis ir ožkas nuo 1 metų — 80 Rb už kiaules nuo 9 mėnesių — 110 Rb.

Kokiais atvejais atlyginami nuostoliai pagal privalomą anodėlinį draudimą?

Draudžiant trobesius, Valsstybinio Draudimo organai atlygina nuostolius nuo ugnies, žaibo smūgio, potvinių, audrų, uraganų, liūčių, ledų, žemės drebėjimo, grūdių ir slankių.

Draudžiant gyvulius, Valsstybinio Draudimo organai atlygina gyvulių kritimo nuostolius, pasidarčius dėl ligos, senatvės ir nelaimingo atsitikimo. Valsstybinis Draudimas taipogi atlygina priverstinai gyvulio užmušimo — pribalgimo nuostolius, jei tas pribalgimas padarytas veterinarijos gydytojo ar veterinarijos felčerio patvarkymu.

Piliečių ūkiuose gali būti apdrausti:

žemės ūkio gyvuliai — arkliai, stambūs raguočiai galvijai, avys, ožkos, ir kiaulės.

Žemės ūkio kultūrų pasėliai — rugiai, kviečiai, avižos, linai, bulvės ir kitos kultūros; namų turtas — baldai, drabužiai, avalynė, dviračiai, produktų ir kuro atsargos.

Kadangi draudimo mokesčių normos nedidelės, tai turto draudimas prielamas kiekvienam dirbančiajam.

Valstybinį draudimą visuose valsčiuose vykdo Valsstybinio Draudimo Inspektoriat ir agentai.

Piliečiai! Skubėkite apsidrausti savo turtą!

Kupiškio Apskrities Valsstybinio Draudimo Inspekcijos Viršininkas

(Jodelis)

SUBAČIAUS GIMNAZIJOS KRONIKA

Subačiaus gimnazijos moksleiviai, vadovaujami valdybos ratelio vadovės mokytojos drg. Bratėnienės, netrukus pasirodys scenoje su dramatiizuota liaudies pasaka „Krištolinė karpaitė“.

S. Šašytė

Neseniai įvyko Subačiaus gimnazijos Osoviachimo pirminės organizacijos susirinkimas, kuriame dalyvavo visi pirm. org. nariai. Susirinkimo metu į pirminę organizaciją įstojo daug naujų narių.

M. Gričiūnas

Atsakingas Redaktorius A. DAGELIS

Nuo š. m. balandžio mėn. 15 iki 25 d. Kupiškio mieste LTSR Prekybos Ministerijos įsakymu organizuojamas

Jomarkas - mūgė,

kurioje bus patiekta daug pramoninių ir įvairių prekių.

Kupiškio Jomarko-Mūgės Direkcija

Gorkio energetikų amatų mokyklos № 11 mokins Ivanas Kazanovas rodo drausmingumo ir sumanumo pavyzdžius.

Nuotraukoje: I. Kazanovas darbe.